

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד ברדסטריט ישראל בע"מ

בפני כב' השופטת עדי חן-ברק

התובעים 1. ירק הגליל בע"מ
2. שירי יחזקאל

נגד

הנתבעים דן אנד ברדסטריט ישראל בע"מ

פסק דין

תביעה לפי חוק איסור לשון הרע תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").
ב"כ הצדדים הסכימו כי יינתן פסק דין מנומק על בסיס סיכומי הצדדים ועל בסיס חומר הראיות שצורף לכתבי הטענות, ללא שמיעת עדים.

א. כללי:

1. התובעת הינה חברה העוסקת בשיווק פירות וירקות בסיטונאות. התובע הינו מנהלה ובעל המניות בה.
2. הנתבעת הינה חברה העוסקת בתחום המידע העסקי, ובין היתר, מספקת למנויים שלה שירות המכונה: DB RISK CONTROL. שירות זה ניתן למנויים, באמצעות האינטרנט, והוא נותן מידע ומעקב על חברות ועסקים בישראל, ובכלל זה התראות על מצב החברות והעסקים כגון: שיקים חוזרים, חשבונות מוגבלים, תביעות משפטיות וכו'.
3. אין חולק כי ביום 21.8.07 פירסמה הנתבעת באתר האינטרנט שלה, התראה לגבי התובעת והתובע. נביא להלן את המודעה בנוסחה המלא:
"התרעות/אירועים - חברות במעקב
ירק הגליל בע"מ
רח' הקיבוץ גלויות 52, חיפה 33231, ח"פ 510488810
טל: 054-6239587, 04-8666029, פקס - 0486660942, מס' לקוח 201
- בית משפט השלום: בקשה לעיקול נגד בעל מניות החב' הנדונה (21.8.07) מס"ד 4-460698 ביהמ"ש השלום חיפה הטיל עיקול על נכסי יחזקאל שירי בעל מניות החב' הנדונה. בש"א 13188/07".

1 מתוך 8

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטריט ישראל בע"מ

4. אין חולק גם כי ביום 22.8.07 (בחלוף יממה ממועד הפרסום המקורי), ומשהוברר לנתבעת כי מדובר בטעות, הוסרה ההודעה מאתר האינטרנט, ובמקומה פורסמה הודעת תיקון אשר נשלחה ישירות לכל מי שצפה בידיעה המקורית שהתפרסמה. להלן הודעת התיקון בנוסחה המלא:

"הנדון: ירק הגליל בע"מ - ידיעת תיקון

בהתייחס להודעה מיום 21.8.07, בדבר עיקולים על נכסי בעל המניות יחזקאל שירי, נבקש לעדכן כי מדובר בטעות קולמוס וכי לא הוטלו עיקולים כאמור. אנו מתנצלים על הטעות. אנו נשמח לעמוד לרשותכם במתן הבהרות בטלפון 03-7331530."

ב. טענות הצדדים:

5. טענות התובעת, בתמצית:

(א) הפרסום שנעשה הינו לשון הרע, כאמור בס' 1(3) לחוק-ההודעה שפורסמה, היה בה כדי לפגוע במשרתם, במקצועם, במשלח ידם ובעסקם של התובעים.
(ב) לנתבעת לא עומדת כל הגנה: ההתרעה אינה אמת, הנתבעת לא טרחה לברר ולוודא עם התובעים טרם פרסום ההתרעה את אמיתותה, וכן נמנעה מלבצע בדיקות בסיסיות ביותר כגון: השוואת ת.ז. של התובע עם הפרטים של הנתבע בכתב התביעה הרלוונטי המוזכר במודעה, הנתבעת כלל לא טרחה לקרוא את התביעה שנטען בהודעה כי הוגשה, והסתמכה אך ורק על מידע של חלון אינטרנט.
(ג) התנהגות הנתבעת מלמדת כי יש לראות את הפרסום כפרסום שיש בו כוונה לפגוע, כאמור בסעיף 7(א)(ג) לחוק איסור לשון הרע.
(ד) הנתבעת לא פעלה בתום לב, ואין היא יכולה לחסות תחת ההגנה המפורטת בס' 13(9).
(ה) הנתבעת לא הוכיחה שהודעת התיקון אכן פורסמה, וכי הגיעה לכל מי שצפה בהודעה המקורית. כן נטען כי הודעת התיקון היתה מסוייגת.
נוכח האמור לעיל, מבוקש לפסוק את כפל הפיצוי הקבוע בחוק (פיצוי ללא הוכחת נזק) בצירוף הצמדה להיום, סכום של 235,000 ₪.

6. טענות הנתבעת, בתמצית:

(א) הנתבעת פועלת מכח חוק שירות נתוני אשראי, ועל כן היא פטורה מאחריות לפי חוק איסור לשון הרע (בהתאם לסעיף 39 לחוק שירות נתוני אשראי, הקובע כי בעל רישיון שפעל בתום לב ולפי הוראות חוק זה לא ישא באחריות לפי חוק איסור לשון הרע).

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטריט ישראל בע"מ

(ב) ההודעה הוסרה פחות מ-24 שעות לאחר פרסומה, ובמקומה פורסמה הודעת תיקון, דבר זה מלמד על תום ליבה של הנתבעת.

(ג) בנוסף לפרסום הפומבי, לפיו מדובר בטעות, הציעה הנתבעת, לתובעת, לפנות לכל אחד ואחד מלקוחות התובעת, על מנת להבהיר כי נעשתה טעות, ומכאן שפעלה ללא רבב.

(ד) אין לראות את הידיעה שפורסמה כלשון הרע, זאת מאחר שההודעה הוסרה תוך 24 שעות, ומכאן שאדם סביר לא יכול היה לייחס לידיעה כל משמעות.

(ה) במידה ויקבע כי הפרסום מהווה לשון הרע, אזי עומדות לנתבעת ההגנות הבאות:

פרסום מותר מכוח סעיף 13(9), הגנת תום הלב כמפורט בסעיפים 15(1) - 15(3): בעת פרסום הידיעה האמינה הנתבעת בנכונותה, ורק לאחר הפרסום הבינה כי נפלה טעות בבדיקה שביצעה, או אז הסירה מיד את המודעה, ופרסומה התנצלות. בנוסף, לנתבעת חובה חוקית לבצע את פרסומיה ופרסומה נעשה על שם שמירה על ענייני לקוחותיה.

(ו) במידה ויפסק פיצוי, נטען כי עומדות לנתבעת ההקלות הקבועות בסעיף 19 לחוק (סעיף 19(3) ו-19(4)) - פרסום ההודעה היתה טעות אנוש, הטעות תוקנה תוך פחות מ-24 שעות תוך פרסום התנצלות, הנתבעת הציעה לתובעים לפנות באופן אישי לכל ספק וספק העובד איתם, ולהבהיר לו כי נעשתה טעות. מס' אנשים מצומצם ביותר נחשף למודעה, ואותם אנשים גם קיבלו את הודעת הביטול וההתנצלות, ומכאן שגם ברור שלא נגרם כל נזק לתובעים.

ג. דיון:

7. האם הפרסום מהווה לשון הרע ?

הנמנים על מנוי הנתבעת קיבלו הודעת התראה על כך שבית המשפט הטיל עיקול על נכסיו של התובע שהינו בעל המניות של התובעת. ודאי שיש בפרסום זה כדי "לפגוע באדם במשרתו...בעסקו, במשלח ידו או במקצועו" -ראה ס'1(3) לחוק. במידע העולה מתוך הפרסום יש כדי להשפיע על שיקול דעתם של צדדים שעשויים להתקשר עם התובעת (שהרי מדובר במידע הנוגע לסיכון/איתנה הכלכלי של התובעת ובעליה), ומכאן שהוא עלול לפגוע בעסקיה. קהל היעד הנחשף לפרסום הינם אנשי עסקים, כאשר מטרתו של הפרסום - מתן מידע בקשר למצב חברות, שיש בו כדי לעזור לאנשי עסקים לכלכל צעדיהם בקשר להתקשרות עם אותן חברות. במידע שפורסם היה כדי להרתיע מתקשרים פוטנציאליים. ודוק-החוק אינו דורש פגיעה של ממש-פגיעה בפועל, ודי אם הפרסום היה עלול לפגוע בתובעים על מנת שיוגדר כלשון הרע.

אין לקבל את טענת הנתבעת לפיה מאחר והמודעה הוסרה לאחר 24 שעות, אדם סביר לא היה מייחס לה משמעות, ומכאן שלא מתקיים המבחן האובייקטיבי הדרוש לבחינת היות הפרסום בבחינת לשון הרע. במשך 24 השעות בהן פורסמה הידיעה, אדם סביר שצפה בה היה מייחס לה משמעות, ההחשפות למודעה המקורית (ולו ל-24 שעות) היתה עלולה לפגוע בתובעים.

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטריט ישראל בע"מ

בנוסף לא הוכח שכל אחד ואחד ממיי שקרא את המודעה המקורית, גם קרא את הודעת התיקון, ואולם גם אם כן, יתכן כי ההודעה המקורית השאירה חותם כלשהו, שדי בו כדי לענות על אפשרות הפגיעה בתובעים.

8. האם מדובר בפרסום מותר ?

הנתבעת תולה יתבה בסעיף 13(9) הקובע כי: **"לא ישמש עילה למשפט..פרסום שהמפרסם חייב לעשות ע"פ דין או ע"פ הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות ע"פ היתר של רשות כאמור"**. נטען כי מאחר וניתן לנתבעת היתר לפי חוק שירות נתוני אשראי לספק מידע, אזי מדובר בפרסום שנעשה לפי היתר, וככזה הוא מוגן. אין לקבל טענה זו. הלכה פסוקה היא כי יש לפרש את סעיף 13 באופן דווקני וכי אין מקום להרחיב את תחולתו מעבר למה שמתבקש מלשונו:

"עיון בסעיפיו המשניים של סעיף 13 לחוק מלמדנו, כי כל שבקש המחוקק בסעיף זה הוא להעניק זכיה מוחלטת לפרסומים הנוגעים לתחום תפקידים של ממלאי תפקידים רשמיים ושל רשויות רשמיות. בהקשר לצורך זה בא סעיף משנה 9 להיתר פרסומים, שחובה לפרסום (ע"פ דין או ע"פ הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין) או שהרשות לפרסום, ע"פ היתר של רשות המוסמכת לכך כדין...כשיש לפרש את סעיף 13 לחוק אשר בא להעניק זכיה מוחלטת, באופן דווקני..ואין מקום להרחיב תחולתו מעבר למתבקש מלשונו". ע"א 211/82 נס נ' פלורר פ"ד מ(1) 210, 215.

הנתבעת הינה גוף עסקי, העושה רווחים מפרסומיו-לא לגוף כזה כיוון המחוקק בסעיף 13, אלא למי שממלאים תפקידים רשמיים. מכל מקום הנתבעת לא טענה ולא הבהירה מי היא הרשות המוסמכת שאליה היא מכוונת, ומהו ההיתר שניתן לה. ברור כי לנתבעת לא היתה כל חובה לפרסם את המודעה, והיא גם לא היתה רשאית לפרסם אותה ביחס לתובעים שכן תוכנה לא היה אמת.

מעבר לכך: נוכח ההוראה הספציפית הקבועה בסעיף 39 לחוק שירות נתוני אשראי, המתייחסת לפטרור מאחריות לפי חוק איסור לשון הרע, יש לקרוא לתוך סעיף 13 לחוק לשון הרע (גם אם נגיע למסקנה כי יש להחילו בנסיבות) את התנאי הקבוע בסעיף 39, הדורש פעולה בתום לב: פרסום עובדה, כאשר לא נעשו בדיקות **בסיסיות** לבדוק אמיתותה, הגם שבנקל ניתן היה לבדוק הענין, לגלות את הטעות, ולמנוע את הפרסום-אינו עונה על הדרישה לפעולה בתום לב.

9. האם עומדת לנתבעת הגנת תום הלב ?

הנתבעת מפנה להגנות המנויות בסעיפים 15(1), 15(2) ו-15(3):
בהקשר לסעיף 15(1) אומר כי הנתבעת ידעה על קיומו של הנפגע והנפגעת (התובעת והתובע) וכן היא ידעה על הנסיבות מהן משתמעת לשון הרע.

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטרייט ישראל בע"מ

באשר לסעיפים 15(2) ו-15(3) אין לי אלא לאמוץ, במלואם, את דבריה של כבי' השי'
למלשטרייך בענין ת.א. 14441/06 שיא נ' דן אנד ברדסטרייט (ניתן ביום 29/7/07 פורסם
בנבו) שם הועלו טענות דומות, ובקשר אליהן נאמר ע"י בית המשפט כך:

"חובתה המסחרית של הנתבעת לספק מידע ללקוחותיה מכוח חוזה שקשרו הצדדים, איננה עולה לכדי חובה חוקית, מוסרית או חברתית. העובדה שהנתבעת, לצרכיה הכלכליים הרווחיים הקימה עסק של העברת מידע ללקוחות, והתקשרה בחוזה עם לקוחותיה, איננה מקימה חובה חוקית לפרסום המידע, ובוודאי שלא מוסרית או חברתית. יש לזכור כי מערכת האיזונים שצריכה להתקיים הינה כי המידע המפורסם חשוב כל כך שיהיה מוצדק לפרסום את הדברים על אף לשון הרע שבהם. בוודאי שלא ניתן להראות כי על הנתבעת היה החובה לפרסום את אותו פרסום חלקי ושגוי שפרסמה, שאף היה בו כדי להטעות את לקוחותיה ולא לצייד אותם במידע הנכון.... הפרסום השגוי אין בו כדי לשמור על ענין לקוחותיה, שבוודאי חפצים במידע נכון... גם סעיף זה אינו עומד לזכות הנתבעת".

אוסף עוד כי גם החזקה הקבועה בסעיף 16(ב) לחוק, מתקיימת במקרה דנן. חזקה זו קובעת כי הפרסום לא נעשה בתום לב אם: "הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם הוא אמת או לא". אין חולק כי הפרסום לא היה אמת. באשר לצעדים שננקטו לפני הפרסום לצורך בירור אמיתותו, הרי ברור כי הם לא היו סבירים כלל: מתצהיר תשובות לשאלון עולה כי הנתבעת לא טרחה לקרוא את הבש"א שצוטטה במודעה, לא נבדק מספר תעודת הזהות של שירי יחזקאל-הנתבע בתיק בית המשפט, ומספר זה כלל לא השווה למספר תעודת הזהות של התובע. כן לא נוצר קשר עם התובע על מנת לוודא כי הבש"א מתייחסת אליו. הנתבעת הסתפקה בכך ששמו של הנתבע בבש"א היה זהה לשם שהיה קיים במאגר הנתונים שלה. ברור כי לו היתה הנתבעת בודקת את פרטי הבש"א שצוטטו בדיעה, בצורה סבירה, היתה מגלה בנקל את טעותה. משקמה החזקה הקבועה בסעיף 16(ב) חוזר נטל הוכחת יסוד תום הלב לנתבעת וזה לא הורם על ידה.

10. פטור מאחריות לפי חוק שירות נתוני אשראי ?

אין גם לקבל את טענת הנתבעת לפטור מאחריות לבעל רישיון לפי חוק שירות נתוני אשראי, כאמור לעיל, סעיף 39 לחוק הקובע כי: "בעל רישיון שפעל בתום לב ולפי הוראות חוק זה, לא יישא באחריות לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה 1965".
לצורך פרשנות "תום הלב" בסעיף יש לעשות שימוש בחזקות הקבועות בחוק לשון הרע, וכפי שכבר קבענו לעיל, יש תחולה, בנסיבות, לחזקה הקבועה בסעיף 16(ב)2).

11. סיכום כל האמור לעיל מוביל למסקנה כי הפרסום הינו לשון הרע, וכי אין תחולה להגנות הנתענות.

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטריט ישראל בע"מ

ד. הפיצוי:

12. יש לדחות מכל וכל את טענת התובעים לפיה מדובר בלשון הרע שפורסם מתוך כוונה לפגוע (דבר המאפשר, כאמור, פסיקת כפל פיצוי ללא הוכחת נזק): התנהגות הנתבעת לאחר שהוברר כי מדובר בטעות מלמדת באופן מובהק כי הפרסום לא נעשה מתוך כוונה לפגוע אלא מתוך חוסר תשומת לב ורשלנות: אין חולק כי מיד עם היוודע הטעות (לאחר יממה בלבד) הפיצה הנתבעת הודעת תיקון והידיעה השגויה נמחקה מיד מהמאגר. הודעת התיקון לא היתה מסוייגת כלל, והבהירה באופן חד משמעי כי לא הוטלו עיקולים כפי שנרשם יום קודם לכן. מעבר לפרסום הוצע ע"י הנתבעת לפנות באופן אישי לכל לקוחות התובעת ולהבהיר להם את הטעות שנפלה-הצעה שלא ברור לי כלל מדוע לא נענתה ע"י התובעים!

13. בפסק הדין המנחה בע"א 4740/00 אמר נ' יוסף פ"ד נה(5) 510, מנה בית המשפט העליון את השיקולים המנחים לקביעת שיעור הפיצוי בגין נזק שנגרם כתוצאה מלשון הרע:

"בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב וסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדוידואלית... בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים... התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק והערכתו. כך למשל התנצלות על דברי לשון הרע עשויה להקטין את הנזק שהם גרמו ובכך להשפיע על שיעור הפיצויים" שם בעמ' 525.

בחינת מכלול הנסיבות במקרה דנן מובילה למסקנה כי הנתבעת זכאית להנות מהקלה משמעותית, כפי שפורט לעיל: מיד עם היוודע הטעות הפיצה הודעת תיקון, שלא היתה מסוייגת, ומעבר לכך הציעה לפנות באופן אישי ללקוחות התובעת ולהבהיר את הטעות. ההקלה המשמעותית נלמדת מהאמור בסעיף 19 לחוק (הן סעיף 19(3)-ההתנהגות לאחר הפרסום שיש בה כדי ללמד על העדר הכוונה לפגוע בתובעים, והן האמור בסעיף 19(4): הנתבעת התנצלה, תיקנה את הפרסום באותה דרך ומידה בה פורסמה הידיעה שהיה בה לשון הרע, ואף הציעה לפנות באופן ישיר לספקיה של התובעת - ראה מכתבה מיום 23/8/07, נספח ג' לכתב ההגנה).

כן יש לקחת בחשבון את העובדה כי לא מדובר במידע שהופץ בכלי התקשורת, אלא במאגר מידע שיש אליו גישה למנויים בלבד ותפוצתו מוגבלת.

14. מטרת הפיצויים שמוסמך לפסוק בית המשפט לנפגע מעוללת לשון הרע הינה כפולה: האחת - סיפוק לנפגע על ההכרה השיפוטית בכך שנעשתה כלפיו עוולה ובכך ששמו הטוב נפגע-"הכרה שיפוטית זו עשויה לשקם במידה מסויימת הן את רגשותיו הפגועים של התובע והן את מעמדו בציבור, וגם בכך יש כדי להשיב את מצבו לקדמותו" א. שנהר, דיני לשון הרע בעמ' 369.

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטריט ישראל בע"מ

השניה - "להעניש את מי שגרם לפגיעה בשמו הטוב של אדם..ולחנך את הציבור בכללו ולהרתיע אותו מפני פגיעה בכבודו של אדם" שם בעמ' 370. המטרה הרלבנטית במקרה דנן, שאין כמוהו להקל בה ראש, היא להתרות בנתבעת שלא תפרסם מידע שגוי שעלול לפגוע, מבלי שבצעה בחינה מדוקדקת יותר בטרם פרסומו. בענין זה יש לקחת בחשבון את העובדה כי הנתבעת לא טרחה לקרוא את הבש"א, לא בדקה את מספר תעודת הזהות של הנתבע בבש"א ולא השוותה בינה לבין מספר תעודת הזהות של התובע, וכן כי לא פנתה לתובע על מנת לברר עימו את המידע בטרם פרסומו. בדיקה פשוטה היתה מגלה לנתבעת את הטעות, והפרסום היה נמוע. בוודאי שיש לצפות מחברה שעיסוקה הוא איסוף מידע, שתדע כיצד להגיע למידע נכון וכיצד יש לבדוק ולאמת, בטרם הפרסום כי מדובר אכן במידע מהימן שלא נפלו בו טעויות /או אי דיוקים. יחד עם זאת במכלול הנסיבות שתוארו לעיל (פרסום בן 24 שעות בלבד, מוגבל בתפוצתו, והתנהגות הנתבעת לאחר המקרה) אין כל הצדקה לדרישת התובעים לפיצוי בגובה הסכום המקסימאלי הקבוע בחוק איסור לשון הרע (גם לא לזה הקבוע בהעדר כוונה לפגוע).

15. לאחר ששקלתי את מכלול הדברים האמורים לעיל אני פוסקת לתובעים פיצוי בסך 10,000 ₪. ראה, השוואה, במקרים אחרים: ת.א. 84193/00 גידי תנורים נ' דן אנד ברדסטריט ניתן ביום 4/4/01 ע"י כב' הש' קרת-מאיר, שם נפסק פיצוי בשיעור של 7,500 ₪. ת.א. 14441/06 שיא נ' דן אנד ברדסטריט ניתן ביום 29/7/07 ע"י כב' הש' למולטרייך (שם נפסקו 27,000 ₪, ואולם במקרה הנדון שם התנהגות הנתבעת לאחר הפרסום היתה שונה בתכלית מהתנהגותה במקרה דנן).
16. אין מקום לחייב את הנתבעת בפרסום נוסף (בעיתונות היומית) על זה שבצעה באתר יום לאחר הפרסום. החוק קובע כי התנצלות, תיקון או הכחשה יפורסמו בדרך בה פורסם לשון הרע-וכך נעשה במקרה זה.
17. סוף דבר-הנני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובעים סכום כולל של 10,000 ₪ בצירוף שכ"ט בסך 2,000 ₪+מע"מ. כן הנני מחייבת את הנתבעת להשיב לתובעים חלק יחס (בלבד) מהאגרה ששולמה על ידם בסך 600 ₪. מעבר לאמור לעיל כל צד ישא בהוצאותיו.

ניתן היום, כ"ד תמוז תשס"ח, 27 יולי 2008, בהעדר הצדדים.
הזכות להגיש ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.
המוכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים בדואר רשום.

עדי חן-ברק, שופטת

בית משפט השלום בחיפה

27 יולי 2008

ת"א 16400-07 ירק הגליל בע"מ ואח' נ' דן אנד
ברדסטריט ישראל בע"מ